

Liikennevaliokunnan mietintö 6/1997 vp

Hallituksen esitys laiksi haja-asutusalueiden postitoiminnan turvaamiseksi perittävästä maksusta

Johdanto

Vireilletulo

Eduskunta on 3 päivänä huhtikuuta 1997 lähettänyt liikennevaliokunnan valmistelevasti käsiteltäväksi hallituksen esityksen 22/1997 vp.

Lausunto

Eduskunnan päätöksen mukaisesti valtiovarainvaliokunta on antanut asiasta lausunnon (VaVL 11/1997 vp), joka on tämän mietinnön liitteenä.

Asiantuntijat

Valiokunnassa ovat olleet kuultavina ylitarkastaja Marja Niiranen valtiovarainministeriöstä, liikenneministeri Matti Aura, hallitusneuvos Samuli Haapasalo ja tarkastaja Elna Normo liikenneministeriöstä, tutkimuspäällikkö Riitta Ryhänen Kilpailuvirastosta, lakimies Eveliina Jokinen Keskuskauppakamarista, varatoimitusjohtaja Pekka Luukkainen ja johtaja Hannu Tuominen Suomen PT Oy:stä, tutkimussihteeri Matti Nissinen Postiliitosta, suunnittelujohtaja Risto Poutiainen Pohjois-Karjalan liitosta ja kehitysjohtaja Antti Kivimaa ja jakelupäällikkö Jyri Stenberg Suomen Suoramainonta Oy:stä.

Hallituksen esitys

Esityksessä ehdotetaan, että postitoimintalain (907/1993) alaisen postipalvelun myynnistä olisi suoritettava valtiolle veronluonteista maksua silloin, kun postitoiminnan harjoittaja on saanut toimiluvan rajoitetun postitoiminnan harjoittamiseen. Maksun suuruus määräytyisi toimilupa-alueella myytyjen postipalvelujen myyntihintojen ja toimilupa-alueen väestötiheyden perusteella.

Helsingissä 5 päivänä kesäkuuta 1997

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan mahdollisimman pian sen jälkeen, kun se on hyväksytty ja vahvistettu.

Valiokunnan kannanotot

Perustelut

Hallituksen esityksen perusteluista ilmenevistä syistä ja saamansa selvityksen perusteella valiokunta pitää esitystä tarpeellisenä ja tarkoituksenmukaisena. Valiokunta puoltaa hallituksen esitykseen sisältyvän lakiehdotuksen hyväksymistä sellaisenaan seuraavin huomautuksin.

Liikennevaliokunnan käsityksen mukaan tämän lain nojalla kertyneiden varojen käyttö haja-asutusalueiden ja saariston postitoiminnan tukemiseen on turvattava. Valtion talousarvioon on varattava erillinen määräraha, jonka avulla kertyneitä tuloja voidaan tarvittaessa osoittaa haja-asutusalueiden ja saariston postitoiminnan turvaamiseksi. Määräraha on tarkoitettu postitoimipaikkojen tukemiseen harvaan asutuilla seuduilla ja saaristossa. Määrärahan jakoperusteista ja omistajan ohjauskeinoista päätetään liikenneministeriössä.

Liikennevaliokunta edellyttää, että haja-asutusalueiden postitoiminnan turvaamiseksi postipalvelun myynnistä valtiolle tuloutuvia maksuja käytetään tarvittaessa haja-asutusalueiden ja saariston postitoimipaikkojen tukemiseksi liikenneministeriön ohjauksessa.

Päätösehdotus

Edellä esitetyn perusteella valiokunta kunioittavasti ehdottaa,

että lakiehdotus hyväksytään muuttamattomana.

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa puheenjohtaja Pauli Saapunki /kesk, varapuheenjohtaja Esko-Juhani Tennilä /vas, jäsenet Janina Andersson /vihr (osittain), Tarja Filatov /sd, Minna Karhunen /kok, Risto Kuisma /nuors, Suvi Lindén /kok, Eero Lämsä

/kesk, Kari Myllyniemi /kesk, Raimo Mähönen /sd, Tero Mölsä /kesk, Reino Ojala /sd, Pekka Saarnio /vas, Raimo Vistbacka /ps sekä varajäsenet Ulla Juurola /sd, Heikki Koskinen /kok, Esa Lahtela /sd (osittain) ja Tauno Pehkonen /skl.

Vastalause

Hallituksen esityksessä (HE 22/1997 vp) esitetään, että postitoimintalain alaisen postipalvelun myynnistä olisi suoritettava valtiolle veroluonteista maksua silloin, kun postitoiminnan harjoittaja on saanut toimiluvan rajoitetun postitoiminnan harjoittamiseen. Maksu on esityksen mukaan suurimman väestötiheyden alueilla 20 prosenttia myyntihinnasta ja alenisi liukuvasti pienemmän väestötiheyden alueella viiteen prosenttiin.

Hyväksyessään postitoimintalain (HE 49/1993 vp) eduskunta edellytti, että jos muun postitoiminnan harjoittajan kuin perustettavan osakeyhtiön Postin toiminta vaikuttaa olennaisesti sanotun yhtiön hoitamaan maanlaajuiseen peruspalveluun kuuluvan kirjeliikenteen taloudellisiin edellytyksiin tai muuten on omiaan olennaisesti haittaamaan tämän peruspalvelun toteuttamista, liikenneministeriö asettaa tällaiselle kilpailevalle toiminnalle ehtoja turvatakseen peruspalvelun yleisen saatavuuden. Toiminnan ehdoissa voidaan määrätä, että kilpailevan toiminnan harjoittaja osallistuu taloudellisesti tai toi-

minnallisesti harvaan asutun alueen kannattamattoman postitoiminnan hoitamiseen.

Eduskunnan kannanottoon viitaten edellytämme, että postipalvelun myynnistä valtiolla tuloutuvat maksutulot kohdennetaan haja-asutusalueiden ja saariston postitoiminnan turvaamiseen liikenneministeriön valvonnassa.

Edellä esitetyn perusteella ehdotamme,

että mietintöön sisältyvä lakiehdotus hyväksyttäisiin muutoin kuten valiokunnan mietinnössä, paitsi 1 § muutettuna seuraavasti:

1 §

Soveltamisala

(1 mom. kuten valiokunnan mietinnössä)

1 momentissa mainittu maksu tulee kohdentaa haja-asutusalueiden ja saariston postitoimipaikkojen ylläpitämiseen valtion talousarvion kautta.
(Uusi)

(3 mom. kuten valiokunnan mietinnön 2 mom.)

Helsingissä 5 päivänä kesäkuuta 1997

Eero Lämsä /kesk
Pauli Saapunki /kesk
Risto Kuisma /nuors

Kari Myllyniemi /kesk
Tauno Pehkonen /skl

Tero Mölsä /kesk
Raimo Vistbacka /ps
Esko-Juhani Tennilä /va-r

VALTIOVARAINVALIOKUNTA*Liite***Lausunto 11/1997 vp****Hallituksen esitys 22/1997 vp***Liikennevaliokunnalle***Johdanto***Vireilletulo*

Eduskunta on 3 päivänä huhtikuuta 1997 lähettänyt edellä tarkoitetun hallituksen esityksen (HE 22/1997 vp) käsiteltäväksi liikennevaliokunnalle, jolle valtiovarainvaliokunnan on annettava asiasta lausuntonsa.

Jaostokäsittely

Asia on valmisteltu valtiovarainvaliokunnan asettamassa verojaostossa.

Asiantuntijat

Verojaostossa ovat olleet kuultavina ylitarkastaja Marja Niiranen valtiovarainministeriöstä, liikenneministeri Matti Aura, hallitusneuvos Liisa Ero ja ylitarkastaja Elina Normo liikenneministeriöstä, erityisavustaja Matti Halén oikeusministeriöstä, ylitarkastaja Soili Sinisalo verohallituksesta, erikoistutkija Lisbe Suni Kilpailuvirastosta, toimitusjohtaja Asko Saviaho Suomen Posti Oy:stä, toimitusjohtaja Kai Öhman Suomen Suoramainonta Oy:stä ja professori Kari S. Tikka.

Hallituksen esitys

Suomessa postitoimintaa sääntelevät vuonna 1993 annettu postitoimintalaki ja sitä alemmanasteiset säännökset. Postitoimintalaki teki postitoiminnan harjoittamisen lain tarkoittamassa laajuudessa toimiluvan varaiseksi.

Hallitus ehdottaa, että postitoimintalain alaisen postipalvelun myynnistä olisi suoritettava

valtiolle veronluonteista maksua silloin, kun postitoiminnan harjoittaja on saanut toimiluvan rajoitetun postitoiminnan harjoittamiseen. Maksut tuloutettaisiin valtion talousarvioon.

Valiokunnan kannanotot*Perustelut*

Käsiteltävänä oleva lakiehdotus sisältää säännökset maksuvelvollisuuden ja veron suuruuden perusteista sekä maksuvelvollisen oikeusturvasta. Lisäksi käsiteltävänä olevaan lakiehdotukseen sisältyy verolaille tyypillisiä muita säännöshdotuksia. Valiokunnan mielestä hallituksen esitys on teknisesti hyväksyttävissä. Valiokunta kuitenkin toteaa, että lain nimikkeellä ja lain 1 §:n tarkoitussäännöksellä ei ole asiallista sisältöä itse laissa, koska kertyviä varoja ei ehdoteta käytettäväksi haja-asutusalueiden postitoiminnan turvaamiseksi. Valiokunta pyytää liikennevaliokuntaa arvioimaan, tulisiko tämä ristiriita poistaa. Samoin valiokunta pyytää arvioimaan kertyvien varojen rahastoinnin tarkoituksenmukaisuutta tai vaihtoehtoja muulla tavoin turvata kertyneiden varojen käyttö haja-asutusalueiden postitoiminnan kehittämiseen.

Lausunto

Saamansa selvityksen perusteella valtiovarainvaliokunta esittää kunnioittaen lausuntoon,

että liikennevaliokunta ottaisi huomioon edellä lausutun.

Helsingissä 23 päivänä toukokuuta 1997

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa puheenjohtaja Mauri Pekkarinen /kesk, jäsenet Pirjo-Riitta Antvuori /kok, Asko Apukka /vas, Timo Ihamäki /kok, Timo Laaksonen /vas, Markku Lehtosaari /kesk, Håkan Malm /r, Virpa Puisto /sd, Tuija Maaret Pykäläinen /vihr, Maija Rask /sd, Jukka Roos /sd,

Kimmo Sasi /kok, Oiva Savela /kok (osittain), Marja-Liisa Tykkyläinen /sd ja Jukka Vihriälä /kesk sekä varajäsenet Hannu Kemppainen /kesk, Markku Koski /kesk (osittain), Maija-Liisa Lindqvist /kesk, Lauri Metsämäki /sd, Markku Pohjola /sd, Matti Saarinen /sd ja Markku Vuorensola /kesk.
